

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Máté Irén ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közigazgatási Hivatal /4024 Debrecen, Piac u. 54./ - mint az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatal jogutódja - alperes ellen ideiglenes hatályú elhelyezés tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében az I. rendű és II. rendű beavatkozók beavatkoztak - a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. március 24. napján kelt 2.K.22.307/2009/5. számú jogerős ítélete ellen a felperesek által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.K.22.307/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A beavatkozók házasságából 1997-ben S., 1998-ban R. G., 2000-ben R. E., 2002-ben L. A., 2003-ban D. utónevű gyermekeik születtek. A felperesek az anya szülei.

A felperesek a Polgármesteri Hivatalnál 2008. április 17-én kérelmet terjesztettek elő a három nagyobbik gyermek náluk történő elhelyezése iránt.

A Község Jegyzője a 2008. május 29-én kelt 825/2008. számú határozatában a három gyermeket - ideiglenes hatállyal - az I. rendű felperesnél elhelyezte.

A Városi Gyámhivatal a 2008. augusztus 18. napján hozott 1161-9/2008. számú határozatában felülvizsgálta a Jegyző 825/2008. számú határozatát, és a három kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezését megszüntette, annak okai hiányában.

Az alperes a 2008. október 18. napján kelt 6773-3/2008. számú határozatával a Jegyző - mint elsőfokú gyámhatóság - 825/2008. számú határozatát megsemmisítette, és a jegyzőt új eljárásra utasította.

Az alperes a 2008. október 18. napján kelt 6773-4/2008. számú határozatában a Városi Gyámhivatal - mint elsőfokú gyámhatóság - 1161-9/2008. számú határozatát is megsemmisítette a II. rendű felperes fellebbezésének elbírálása során, és az új eljárás lefolytatására utasítást azért mellőzte, mert a Jegyző által megismételt eljárás alapján deríthető ki, hogy szükséges-e ismételten az ideiglenes hatályú elhelyezés, és annak felülvizsgálata.

Az alperes 2009. július 29. napján kelt végzésében az ügyintézésből az N-i Jegyzőt kizárta, és eljáró szervként az M-i Jegyzőt jelölte ki a három kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezésének ügyében.

M. Jegyzője a 2009. augusztus 28. napján kelt 9546-10/2009. számú határozatában a felpereseknek a három kiskorú gyermek saját háztartásukban történő ideiglenes hatállyal való elhelyezésére irányuló kérelmét - annak jogszabályi feltételei hiányában - elutasította.

A felperesek fellebbeztek a határozat ellen, az alperes a 2009. október 29. napján kelt 3712-19/2009.SZG számú határozatában a Jegyző - mint elsőfokú gyámhatóság - 9546-10/2009. számú határozatát helybenhagyta. A határozat a felperesek jogi képviselője részére 2009. november 9. napján szabályszerűen kézbesítést nyert.

A felperesek keresetükben a közigazgatási eljárásban a jogi képviseletük figyelmen kívül hagyására, a Ket. 29. § /1/ bekezdés b/ pontjában, 40. § /7/ bekezdésében, 49. §-ában, 68. § /1/ bekezdésében és 70. § /1/-/3/ bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésére hivatkozással kérték az alperesi határozat bírósági felülvizsgálatát, annak hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését.

Arra hivatkoztak, hogy jogi képviselőjük a 2008., október 27. napján kapott meghatalmazást 2008. november elején átadta N. község ügyintézőjének.

A megyei bíróság a felperesek keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt.

Ítéletének indokolásában leszögezte, hogy a kérelemhez kötöttség Pp. 4. §-a szerinti alapelve értelmében a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen (Pp. 215. §). A közigazgatási perben ez azt jelenti, hogy a bíróság csak a keresetben megjelölt szabálysértés körében hozhat határozatot; ha a felülvizsgálni kért közigazgatási határozatot más vonatkozásban találja jogszabálysértőnek, erre nem alapíthatja döntését (Legfelsőbb Bíróság KK 34. számú állásfoglalás).

A megyei bíróság ezért - a kereset érdemi elbírálása során - azt vizsgálta, hogy a felperesek kereseti indokául felhozottakra figyelemmel az alperes határozata jogszabálysértő-e, amely megalapozza a Ket. 111. § /1/ bekezdése és a Pp. 339. § /1/ bekezdése szerint a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését.

Hivatkozott a megyei bíróság a Ket. 29. § /3/ bekezdés b/ pontjában, 40. § /1/ és /7/ bekezdésében, 49. §-ában foglaltakra és kifejtette, hogy az értesítés jogintézményét szabályozó rendelkezés lényege, hogy az ügyfél bizonyos eljárási cselekményekről időben értesüljön, így élni tudjon az eljárásban őt megillető jogokkal. Az értesítésben megjelölt eljárási cselekmény elmulasztása nem von maga után szankciót, hiszen az értesítés csak az ügyfél tájékoztatására szolgál. Ha a hatóság szükségesnek tartja az ügyfél jelenlétét, az eljárási cselekményre megidézi. Azt az ügyfelet azonban, akinek a kérelmére az eljárás megindult, csak értesíteni lehet az egyes eljárási cselekmények időpontjáról, kivéve az eljárás hivatalból való folytatásának esetét.

Idézte a megyei bíróság a Ket. 68. § /1/ bekezdésében, 70. § /1/ bekezdésében foglaltakat és leszögezte, hogy a felperesek által hivatkozott Ket. 70. §-a által szabályozott értesítési kötelezettség az ügyfél tekintetében a bizonyítási eljárás befejezéséről a hatóságot kizárólag akkor terheli, ha az ügyfelet az eljárás megindításáról nem értesítették.

Hangsúlyozta a megyei bíróság - a Legfelsőbb Bíróság KK 31. számú állásfoglalására is utalással -, hogy az ügy érdemére kihatással nem lévő jogszabálysértés esetén a bíróság a felülvizsgálni kért határozatot nem helyezheti hatályon kívül; e körben legfelsőbb bírósági és alkotmánybírósági döntésekre is hivatkozott.

Kifejtette, hogy a jogszabályoknak megfelelő közlés jogkövetkezménye a közigazgatási hatósági határozat jogerőssé és végrehajthatóvá válása és a bírói úthoz való alkotmányos jog, a jogorvoslathoz való jog megnyílása is, amivel csak a törvények által meghatározott körben, időben és módon lehet élni.

Jelen ügyben a megyei bíróság azt állapította meg, hogy az alperesi határozat kézbesítése szabályszerű volt, mivel azt a felperes meghatalmazott jogi képviselőjének kézbesítették.

Az elsőfokú közigazgatási határozat kézbesítésével kapcsolatos eljárási szabálysértés nem állapítható meg, az ügyvédi meghatalmazás elsőfokú eljárásban történt csatolása bizonyítottsága hiányában, egyébként is csak akkor adna alapot hatályon kívül helyezésre, ha az ügy érdemi elbírálására is kihatott volna.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperesek által a keresetben megjelölt eljárási jogszabálysértés nem állapítható meg, az érdemi döntés tekintetében pedig anyagi jogszabálysértésre a felperesek nem hivatkoztak, ezért a megyei bíróság a kereseti kérelem keretei között eljárva - az ügy érdemi eldöntésére is kiható, lényeges eljárási jogszabálysértés hiányában - a felperesek keresetét elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérték, a keresetükben foglaltakat fenntartották. Másodlagosan - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett - a megyei bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.

Álláspontjuk szerint a megyei bíróság ítélete téves és iratellenes, eljárási jogszabályt sért.

Jogszabálysértésként a Ket. 4. § /1/ bekezdésének, 5. § /1/ bekezdés első fordulataként, 29. § /1/ b/ pontjának, 40. § /7/ bekezdésének, 49. §-ának, 68. § /1/ bekezdésének, 70. § /1/-/3/ bekezdésének megsértését jelölték meg, valamint a Pp. 206. § /1/ bekezdésében foglaltak megsértését is.

Kifejtették, hogy alapvetően azért nem értenek egyet a megyei bíróság ítéletével, mert azt állítja, hogy nincs bizonyítva az ügyvédi meghatalmazás elsőfokú eljárásban történt csatolása.

Előadták, hogy jogi képviselőjük személyesen adta át meghatalmazását N. község Polgármesteri Hivatalában az ügyintézőnek. Nem a jogi képviselő kötelessége ezen meghatalmazás szabályszerű kezelése.

A jogi képviselő a meghatalmazás átadása után az addig keletkezett iratokba betekintett, majd elkészített egy részletes előkészítő iratot, melyben bizonyítási indítványt tett, a további eljárással kapcsolatos álláspontját kifejtette. Ezt 2008. december 5. napján az ügykezelő részére átadta, aki annak átvételét dokumentálta. Ezen iratot a tárgyaláson bemutatta a jogi képviselő, amely iratban hivatkozik a meghatalmazás korábbi átadására. A megyei bírósághoz becsatolt anyagban ezen beadvány nem volt fellelhető, és a megyei bíróság megkeresésére azt a Községi Polgármesteri Hivatal nem tudta csatolni, ugyanúgy, mint ahogy a meghatalmazást sem.

Álláspontjuk szerint a megyei bíróság ítéletében a meghatalmazás csatolásának bizonyítottsága hiányára hivatkozás megalapozatlan, ezért az erre épülő - az ítélet rendelkező részét alátámasztó - indokolás csakis jogszabálysértő lehet.

Hivatkoztak a felperesek a Ket. indoklására a 70. § vonatkozásában és hangsúlyozták, hogy az egész eljárás során egyetlen értesítés sem érkezett az ügyfelek jogi képviselője részére, amely a Ket. 40. § /7/ bekezdésébe ütközik. Ezen eljárási mulasztás törvénysértővé teszi az egész eljárást, tehát megalapozatlan a megyei bíróság ítélete.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indoklásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Helyesen rögzítette a megyei bíróság, hogy az alperes keresettel támadott határozatát kizárólag a keresetben megjelölt eljárási jogszabálysértések körében vizsgálhatta felül; e körben pedig megállapítható, hogy részletes, kiterjedt vizsgálódást folytatott. A megyei bíróság által is hivatkozott legfelsőbb bírósági KK 31. számú állásfoglalás egyértelműen leszögezi, hogy eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az eljárási jogszabálysértés jelentős és a döntés érdemére is kihat, a bírósági eljárásban nem orvosolható.

A megyei bíróság által feltárt körülményekből kétségkívül rögzíthető, hogy az eljárás során a felperesek által megjelölt körben olyan eljárási jogszabálysértés nem volt megállapítható, amely a döntés érdemére kihatott volna.

Maguk a felperesek ismertették felülvizsgálati kérelmükben, hogy jogi képviselőjük 2008 decemberétől - azaz a felperesek által neki adott meghatalmazástól kezdődően - a hatósági eljárásban részt vett, az iratokba betekinthezett, azokról feljegyzést készíthetett, bizonyítási indítványt tehetett, az eljárással kapcsolatosan kifejthette álláspontját.

Bizonyított tény az is, hogy a felperesek jogi képviselőjük útján az általuk sérelmezett határozatok ellen fellebbezést nyújtottak be, amelyet az alperes érdemben el is bírált - így a jogorvoslathoz fűződő joguk sem sérült, azt jogi képviselőjük útján gyakorolhatták.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperesek jogi képviselőjének 2008. decemberi meghatalmazása tényszerűen hiányzik

a közigazgatási iratok közül, az eljárási jogosultságainak maradéktalan gyakorlása mellett azonban ezen hiányosság semmiképpen sem tekinthető jelentős eljárási szabálysértésnek, az ügykezelési (adminisztrációs) problémára utalhat, az ügy érdemi elbírálására pedig különösen nem hatott ki.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálata során megállapította, hogy a megyei bíróság részletesen megvizsgálta a felperesek keresetében felhozott eljárási jogszabályok tartalmát és azok esetleges megsértését; ennek körében helyesen értelmezte a Ket. eljárási rendelkezéseit, és helyesen alkalmazta azokat a konkrét ügyre vetítve.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a jogi képviselő eljárási cselekményekről való tájékoztatásának elmulasztása az ideiglenes hatályú elhelyezés iránti kérelmet elutasító döntés megalapozottságát érdemben nem érinthette, hiszen a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. /IX. 10./ Kormányrendelet /a továbbiakban: Gyer./ 95. § /1/ bekezdésében foglaltak nem voltak megállapíthatóak, azaz a gyermekeket érintő súlyos veszélyeztetettség, illetve közvetlen veszély.

Az elsőfokú hatóság a nagyszülőket a Ket. 29. §-a alapján értesítette az eljárás megindításáról, illetve szabályszerűen idézte őket, mivel személyes meghallgatásukra volt szükség a határozathozatalkor hatályos - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény /a továbbiakban: Gyvt./ 128. § /1/ bekezdése értelmében.

A nagyszülők a tárgyalás időpontjáról jogi képviselőjüket bármilyen módon tájékoztathatták, így azon ő is részt vehetett volna.

A nagyszülők az elsőfokú döntés elleni fellebbezésüket jogi képviselőjük útján benyújtották, ekkor egyéb bizonyítási indítvánnyal is éltek.

Mindebből megállapítható volt, hogy a felperesek ügyféli jogai, a jogi képviselethez való jogosultságok, a jogi képviselő eljárásba bevonása és ottani ténykedése semmiféle módon nem volt korlátozva a közigazgatási eljárás során, így a felperesek által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés nem valósult meg.

Minderre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban perköltséget nem igényelt, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperesek

egyetemlegesen a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdésének megfelelően, a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében kötelesek.

Budapest, 2010. november 10.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Patyi András sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő